

Fosfaatpraat varkenshouderij

Tekst: Franca Damen - advocaat bij Kneppelhout & Korthals Advocaten - www.kneppelhout.nl , ^

Beeld: Twan Wiermans

Al langere tijd bestaan voor de varkenshouderij productierechten in het kader van de Meststoffenwet. Een bedrijf moet over voldoende rechten beschikken om een bepaald aantal varkens te mogen houden. Een vergelijkbaar stelsel wordt voor de melkveehouderij ingevoerd. Het wetsvoorstel dat hiervoor op 8 september 2016 bekend werd gemaakt, raakt echter ook de varkenshouderij.

De achtergrond voor de invoering van fosfaatrechten voor de melkveehouderij is de overschrijding van het fosfaatproductieplafond. Dit plafond is als voorwaarde verbonden aan de derogatiebeschikking die Nederland van de Europese Commissie heeft gekregen. Omdat dit plafond dreigde te worden overschreden, heeft staatssecretaris Van Dam op 2 juli 2015 aangekondigd een stelsel van fosfaatrechten in te voeren voor de melkveehouderij. Op 8 september 2016 is daarvoor een wetsvoorstel bekend gemaakt. Dit wetsvoorstel raakt ook de varkenshouderij.

Uitwisselen van rechten

Nadat de invoering van de fosfaatrechten is aangekondigd, is er in de praktijk veel gediscussieerd over de vraag of het uitwisselen van fosfaatrechten met varkensrechten (en pluimveerechten) mogelijk zou moeten worden. De staatssecretaris heeft aanvankelijk aangegeven dat deze mogelijkheid er niet zou komen. Hij is hier echter op teruggekomen. In het wetsvoorstel is namelijk een voorziening opgenomen op grond waarvan het mogelijk is om bij algemene maatregel van bestuur (hierna: AMvB) het omzetten van een productierecht in een varkensrecht, pluimveerecht of fosfaatrecht mogelijk te maken.

Het omzetten is alleen mogelijk als de landbouwer op wiens bedrijf het om te zetten productierecht rust hiermee instemt en het omzetten geen toename veroorzaakt van de hoeveelheid geproduceerde stikstofverbindingen, fosfaat en fijnstof. In de AMvB kunnen hierover verdere regels worden gesteld.

Een AMvB wordt vastgesteld door de regering. De Eerste en Tweede Kamer hoeven hiermee dus niet in te stemmen. Of daadwerkelijk gebruik gemaakt gaat worden van deze voorziening, hangt onder andere af van de uitkomst van de gesprekken in de Regiegroep vitale varkenshouderij over het Actieplan vitalisering varkenshouderij.

Generieke afroaming

De Meststoffenwet zoals die nu geldt, biedt de mogelijkheid om bij AMvB varkensrechten af te romen bij overdracht. Op het moment dat sprake is van een overschrijding van het nationale fosfaatproductieplafond en deze overschrijding (mede) wordt veroorzaakt door de varkenshouderij, dan volstaat een afroaming bij overdracht niet om ervoor te zorgen dat de fosfaat-

Omdat het fosfaatproductieplafond dreigde te worden overschreden, heeft staatssecretaris Van Dam op 2 juli 2015 aangekondigd een stelsel van fosfaatrechten in te voeren voor de melkveehouderij. Op 8 september 2016 is daarvoor een wetsvoorstel bekend gemaakt. Dit wetsvoorstel raakt ook de varkenshouderij.

productie op korte termijn weer onder het productieplafond komt. Daarom wil de staatssecretaris ook een mogelijkheid voor generieke afroaming. Op die manier kan tijdig en adequaat op de fosfaatproductie worden gestuurd. In het wetsvoorstel is daarom de mogelijkheid opgenomen om bij AMvB een generieke korting toe te passen op varkensrechten.

De afdeling Advisering van de Raad van State heeft hierover een advies uitgebracht aan de staatssecretaris. Daarin is opgemerkt dat een generieke afroaming leidt tot een inmenging in eigendom. Zo'n inmenging moet worden getoetst aan artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM, dat onder voorwaarden een zogenaamde regulering van eigendom (zoals een inmenging) mogelijk maakt. In het wetsvoorstel ontbreekt zo'n toets. Ten onrechte, vooral omdat de varkenshouderij niet, althans in mindere mate dan de melkveehouderij, heeft bijgedragen aan de overschrijding van het productieplafond.

De staatssecretaris heeft dit advies naast zich neergelegd. Hij vindt de toets pas nodig als een AMvB wordt opgesteld waarin de mogelijkheid van generieke afroaming concreet wordt opgenomen. Mocht deze situatie zich in de toekomst voordoen, dan is het dus belangrijk om dit goed te beoordelen. Hopelijk is een generieke afroaming van varkensrechten echter niet nodig. De staatssecretaris heeft daarbij ook oog voor het Actieplan vitalisering varkenshouderij.

In het wetsvoorstel van 8 september jl. is de mogelijkheid opgenomen om bij AMvB een generieke korting toe te passen op varkensrechten.